

Vyjádření MŽP k výkladu zákonů, které se týkají likvidace bioodpadu a spalování rostlinného odpadu například na zahradách

12.03.2025 14:37

Biologicky rozložitelný odpad ze zahrad a veřejné zeleně je smysluplné co nejvíce využívat, ať už při domácím kompostování, v řízených kompostárnách nebo v bioplynových stanicích prostřednictvím obecního sběru biologického odpadu. Obce mají povinnost zajistit celoroční místo sběru zeleného odpadu od dubna 2019.

V první řadě uvádíme, že se v tomto směru nejedná o novou legislativu. Ze zákona o odpadech vždy vyplývalo, že se má s listím, větvemi nebo posečenou trávou, pokud je osoba sama nekompostuje, nakládat jako s biologicky rozložitelným odpadem, to znamená odkládat do hnědé popelnice nebo odvézt do sběrného dvora na místo k tomu určené. Zákon o odpadech vždy zakazoval jakékoliv odstraňování odpadů mimo zařízení k tomu určená, tedy vylučoval takovýto odpad spalovat například na zahradách.

Nicméně v zákoně o ochraně ovzduší doposud existovala možnost, aby obce vydávaly obecně závazné vyhlášky a spalování tohoto odpadu regulovaly. Z toho vyplývalo, že zákon o ochraně ovzduší počítá s tím, že spalování těchto odpadů na zahradách je legální. Na rozpor mezi oběma zákony upozornilo Ministerstvo vnitra. Zároveň byl takový výklad zákona o ochraně ovzduší v rozporu s evropskou směrnicí o odpadech. Z toho důvodu poslanci přidali do novely zákona o ovzduší (platné od 1. 3. 2025) poslanecký návrh, který uvedl oba zákony do souladu. Odstraňování bioodpadu, jako je shrabané listí, posečená tráva či větve, se tedy již řídí výhradně zákonem o odpadech, nikoliv obecními vyhláškami.

Je ale potřeba odlišit dvě situace – nakládání s odpady a situaci, kdy se suché rostlinné materiály, zejména dřevo, spalují na otevřeném ohni účelně. Zjednodušeně řečeno – pokud se to týká likvidace například shrabaného listí, čerstvých větví nebo posečené trávy, je potřeba s nimi nakládat jako s bioodpadem a odvézt na kompost, odložit do hnědé popelnice, sběrného střediska odpadu a podobně.

Zdůrazňujeme, že rekreační rozdělávání ohňů za účelem opékání špekáčků či jiných pokrmů nebo zkrátka posezení doma u ohně zakázáno samozřejmě není.

V některých případech pak zvláštní předpisy (např. lesní zákon) umožňují spalovat rostlinné odpady na místě, aby se zabránilo šíření škodlivých organismů.

Novelou zákona o ochraně ovzduší pouze dochází ke sjednocení výkladu obou zákonů – tedy výkladu toho, za jakých podmínek lze či nelze rostlinný materiál na zahradách spalovat – protože byl stav doposud nejasný. Výklad se upravil také s ohledem na evropskou směrnicí.

Podle této evropské směrnice o odpadech musí státy (nejpozději ke konci prosince 2023) zajistit, aby byl biologický odpad buď tříděn a recyklován u zdroje (to znamená domácí kompostování), nebo podléhal tříděnému sběru a nebyl smícháván s ostatními druhy odpadů. Navíc díky tomu, že budou obce takový odpad více třídit a odkládat například do hnědých popelnic nebo sběrných dvorů, tak i lépe dosáhnou cílů, které jsou na tento rok stanoveny. Právě bioodpad je komoditou, díky které mohou obce třídící cíle snadněji splnit.